# Transformatie Jeugd

## Aanleiding

De gemeente Hilversum staat voor een grote transformatie-opgave binnen het sociaal domein. Deze draait om de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Binnen de Wmo zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet, onder meer met de inzet van buurtteams 18+, de start van de algemene voorziening dagactiviteiten, het Integraal Zorgakkoord en de Uitvoeringsagenda's Eenzaamheid, Vrijwillige inzet, Mantelzorg en Ouder worden. Voor het jeugddomein staan we aan de start van een vergelijkbare transformatie. Net als bij de Wmo verwachten we de kwaliteit van ondersteuning aan inwoners te kunnen verbeteren. Behalve tot een kwaliteitsimpuls – het hoofddoel van de transformatie - zal dit leiden tot een efficiëntere en effectievere inzet van mensen en middelen.

## Transformatie Jeugd

Op dit moment maakt meer dan 13% van de Hilversumse jeugdigen gebruik van jeugdhulp. We streven ernaar deze afhankelijkheid te verminderen door in te zetten op preventie, normalisering en het versterken van algemene voorzieningen: de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. We kijken daarbij naar de gehele jeugdketen, hanteren een systemische benadering van gezinnen, werken wijkgericht en in samenwerking met onderwijsinstellingen, huisartsen, de GGD en andere partners. Ook zetten we in op meer groepsgerichte ondersteuning (i.p.v. individueel). Het doel is om jeugdigen en gezinnen beter en eerder te ondersteunen, en waar mogelijk te voorkomen dat er (zwaardere) ondersteuning nodig is. De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in de relaties met onze belangrijke stakeholders, zoals scholen, huisartsen, jeugdzorgaanbieders en gecertificeerde instellingen (GI's). Er is een breed besef dat de jeugdzorgketen in de huidige vorm is vastgelopen en een nieuwe werkwijze noodzakelijk is. Daarmee is er momentum om gezamenlijk de vorm te geven.

**Wat gaan we doen?**

We willen via de volgende lijnen vormgeven aan de transformatie:

1. **Buurtteams – 9 maanden tot 100**
   We gaan een deel van de geïndiceerde ondersteuning aan jeugdigen organiseren in de buurtteams als algemene voorziening. De buurtteams bieden lichte jeugdhulp en zwaardere ondersteuning (GGZ), hulp aan ouders en gezinnen, casusregie en toeleiding naar specialistische jeugdhulp. Ze kunnen individuele ondersteuning bieden en groepsgerichte activiteiten. Binnen de buurtteams werken verschillende professionals samen, waaronder jeugdconsulenten, jeugdhulpverleners, psychologen, gedragsdeskundigen en sociaal werkers. De jeugdteams maken onderdeel uit van integrale buurtteams voor inwoners van -9 maanden tot 100 jaar. Deze brede, samenhangende aanpak draagt bij aan meer effectieve en preventieve ondersteuning.
2. **Collectiveren van ondersteuning**
   We organiseren ondersteuning (zowel geïndiceerd als algemene voorziening) waar mogelijk in groepsverband, zowel binnen de algemene voorziening van de buurtteams als binnen de geïndiceerde jeugdzorg. Dit vergroot de effectiviteit, versterkt onderlinge steun en draagt bij aan normalisering.
3. **Versterken voorveld en creëren synergie**
   We organiseren voorveldactiviteiten, zoals de 1000-dagen-aanpak en rots- en watertrainingen zoveel mogelijk binnen of in nauwe samenwerking met het buurtteam. Op die manier creëren we synergie in onze ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen en dat draagt bij aan een effectieve aanpak.
4. **Anders inkopen en/of insourcen (zelf uitvoeren van werkzaamheden)**
   We zijn voornemens om de (regionale) inkoop van jeugdzorg per 1/1/2029 anders in te richten. Daarbij sturen we op minder aanbieders, meer collectief aanbod en mogelijk lumpsum-financiering met resultaatverplichtingen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden van het zelf uitvoeren van werkzaamheden.
5. **Afspraken met ketenpartners**
   We maken afspraken met partners, zoals huisartsen, jeugdzorginstellingen, partners en gecertificeerde instellingen (GI's) over samenwerking binnen de jeugdketen.

Het voorveld, de buurtteams en geïndiceerde ondersteuning zijn communicerende vaten en een verschuiving lukt alleen als we aan meerdere knoppen draaien.

| **Wat leveren deze maatregelen op?** | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Maatregel** | **Toelichting** | **2026** | **2027** | **2028** | **2029** | **2030** |
| 1.Buurtteams -9 maanden tot 100 | We verwachten circa 25% van de geïndiceerde jeugdzorg in de buurtteams kunnen organiseren en we verwachten hiermee het huidige tekort van 6 fte aan jeugdconsulenten mee op te vangen. Door kortere trajecten, een integrale en preventieve werkwijze en meer groepsgerichte activiteiten. We verwachten een structurele besparing van 10% in 2030 te kunnen realiseren op de genoemde 25% van de geïndiceerde jeugdhulp..Om deze transformatie te realiseren zijn er investeringen nodig. | Transformatie-kosten:<br>€750.000,-<br><br>(aangevuld met herschikking middelen binnen taakveld Jeugd) | Transformatie-kosten:<br>€750.000,-<br><br>(aangevuld met herschikking middelen binnen taakveld Jeugd) | Transformatie-kosten:<br>€750.000<br><br>(aangevuld met herschikking middelen binnen taakveld Jeugd) | Transformatie-kosten:<br>€750.000<br><br>Besparing:<br>€412.500 | Besparing:<br>€500.000,- |
| 2. Collectiveren ondersteuning | Door in te zetten op groepsgericht aanbod, zowel binnen de algemene voorziening van de buurtteams als binnen het geïndiceerd aanbod kunnen we meer jeugdigen en gezinnen ondersteunen met minderen middelen. Om deze transformatie te realiseren zijn er investeringen nodig. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Meegenomen in 1. (buurtteams) en 4. (anders inkopen) Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Meegenomen in 1. (buurtteams) en 4. (anders inkopen) Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Meegenomen in 1. (buurtteams) en 4. (anders inkopen) Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Meegenomen in 1. (buurtteams) en 4. (anders inkopen) Transformatiekosten meegenomen bij 1. |
| 3. Versterken voorveld en synergie creëren | Door het voorveld te integreren en/of in nauwe verbinding te brengen met de buurtteams creëren we synergie in ons ondersteuningsaanbod. Daarmee verwachten we structureel €200.000 te kunnen besparen vanaf 2030. Om deze transformatie te realiseren zijn er investeringen nodig. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Transformatiekosten meegenomen bij 1.<br><br>Besparing<br>€ 100.000 | Transformatiekosten meegenomen bij 1.<br><br>Besparing<br>€200.000 |
| 4. Anders inkopen | We zijn voornemens om de (regionale) inkoop van jeugdzorg per 1/1/2029 anders in te richten, met minder aanbieders, focus op collectief aanbod en mogelijk lumpsum financiering. We gaan uit van 5% besparing op € 22 miljoen – het resterende deel van de geïndiceerde ondersteuning dat we niet kunnen transformeren naar de buurtteams. Om deze transformatie te realiseren zijn er investeringen nodig. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Transformatiekosten meegenomen bij 1.- | Transformatiekosten meegenomen bij 1.<br><br>Besparing<br>€1,1 miljoen | Transformatiekosten meegenomen bij 1.<br><br>Besparing<br>€1,1 miljoen |
| 5. Afspraken met ketenpartners | We maken afspraken met partners, zoals huisartsen, jeugdzorginstellingen, partners en gecertificeerde instellingen (GI's) over samenwerking binnen de jeugdketen. Omdat deze partners een belangrijke rol spelen in het toeleiden naar geïndiceerde jeugdhulp, verwachten we hiermee de verschuiving van zorg met indicatie naar de buurtteams te kunnen versterken. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | Transformatiekosten meegenomen bij 1. | €100.000 | €200.000 |
| **Totaal** | | **-€ 750.000** | **-€750.000** | **-€750.000** | **€962.500** | **€2,00 mln.** |

**Disclaimers**

- Om te kunnen transformeren is het van belang ook naar de inkoop van geïndiceerde ondersteuning te kijken. Deze is regionaal georganiseerd. We hebben hier als Hilversum zeker invloed op, maar zijn tegelijk ook afhankelijk van de andere regiogemeenten en de Regio Gooi en Vechtstreek.
- Hilversum doet het al relatief goed vergeleken met andere gemeenten qua jeugdzorguitgaven. Er is sprake van kostenbeheersing. Een snelle blik op de gegevens uit waarstaatjegemeente.nl (zie Uitgaven aan jeugdzorg - Hilversum.xlsx) leert dat Hilversum in vergelijking met andere gemeenten niet meer, en vaak zelfs minder, uitgeeft aan geïndiceerde jeugdhulp.
- Jeugd is anders dan Wmo. Bij Jeugd zijn we, anders dan bij de Wmo, meer afhankelijk van andere partijen, zoals huisartsen en Gecertificeerde Instellingen die Jeugdhulp kunnen toekennen. De Wmo is anders dan Jeugdhulp en hier kan meer eenvoudig op worden gestuurd. Het betreft bij de Wmo vooral begeleiding, en de vragen komen via het buurtteam binnen die deze al dan niet doorgeleidt. Bij Jeugd is het aantal producten veel groter en de aard ervan veel gevarieerder en dieper. Daarbij is bij Jeugdhulp het systeem niet gesloten; Een inwoner kan via de huisarts altijd bij de gespecialiseerde jeugdhulp terecht. Het is dus een minder beïnvloedbaar systeem. In andere gemeenten zien we dat besparingen op Wmo makkelijker realiseerbaar zijn dan op Jeugd.
- De ingezette transformaties naar systemisch en wijkgericht werken kunnen prijsopdrijvend werken. Meer in de wijk / leefwereld van inwoners aanwezig zijn, kan een aanzuigende werking hebben.
- In juni 2025 heeft de raad de Motie *Houd hulp voor jongeren dichtbij* (M25-50) aangenomen met als strekking preventieve jeugdhulp te behouden en deze te ontzien bij bezuinigingen. In het coalitieakkoord staat opgenomen dat het college moties daadwerkelijk uitvoert. Daarop vormt deze motie geen uitzondering.
- Er zijn landelijke ontwikkelingen gaande die van invloed zijn op de lokale transformatie-opgave Jeugd. Zo ligt de opdracht vanuit het Rijk aan gemeenten om de komen tot sterke lokale teams, waaraan we in Hilversum met de bovengenoemde buurteams invulling willen geven. Daarnaast bereidt het Rijk een wetswijziging voor die betrekking tot reikwijdte van de jeugdhulpplicht met als doel de beschikbaarheid van ondersteuning voor kwetsbare jeugdigen te waarborgen, terwijl tegelijkertijd de financiële houdbaarheid van de jeugdzorg wordt versterkt.